

Van alle markten thuis?

Een analyse van de ondersteuningsbehoefte van buurtsportcoaches bij het realiseren van een beweegvriendelijke omgeving

Anneke von Heijden
Maartje Kunen
Steven Vos

In samenwerking met de consortiumpartners van het SIA-RAAK project:
"De buurtsportcoach als katalysator voor beweegvriendelijke buurten"

Fontys Sporthogeschool

Colofon

Van alle markten thuis?

Een analyse van de competenties en de ondersteuningsbehoefte van buurtsportcoaches

Anneke von Heijden

Maartje Kunen

Steven Vos

In samenwerking met de consortiumpartners van het SIA RAAK-project “De buurtsportcoach als katalysator voor beweegvriendelijke buurten”

Dit onderzoek wordt mede gefinancierd door Regieorgaan SIA, onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

Coverfoto: Markus Spiske on Unsplash

© 2020 S. Vos, Fontys Sporthogeschool, Theo Koomenlaan 3, 5644 HZ Eindhoven.

Info via steven.vos@fontys.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, gereproduceerd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle rechten voorbehouden.

D/2020/Fontys Sporthogeschool – Lectoraat Move to Be

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Ten geleide	4
Hoofdstuk 1 Onderzoeksdesign	5
1. Doelstellingen van het onderzoek	5
2. Onderzoeksaanpak en respons	5
Hoofdstuk 2 Kenmerken en werkzaamheden van de respondenten	7
1. Achtergrondkenmerken	7
2. Context van de werkzaamheden	7
2. Sectoren en doelgroepen	9
3. Taken op en rond school	10
4. Aard van de werkzaamheden	11
Hoofdstuk 3 Competentiegebieden	12
1. Generieke en specifieke competenties	12
2. Interpersoonlijke vaardigheden	12
3. Beleidsmatige aspecten	14
4. Organisationeel (samenwerking met partners)	16
5. Fysieke omgeving	17
6. Burgerparticipatie	19
7. Wijze van ondersteuning	20
Hoofdstuk 5 Synthese en conclusie	22
1. Situering en opzet van het onderzoek	22
1. Achtergrondkenmerken en werkzaamheden	22
2. Competentiedomeinen	23
3. Conclusie	25
Referentielijst	27

Ten geleide

Dit rapport is onderdeel van het SIA RAAK-project “De buurtsportcoach als katalysator van beweegvriendelijke buurten” (Vos et al., 2018). Het project is gericht op het ontwikkelen van een online leeromgeving om buurtsportcoaches te ondersteunen bij het initiëren en/of realiseren van een beweegvriendelijke buurt.

Binnen dit RAAK-project wordt nauw samengewerkt door de volgende consortiumpartners: Fontys Sporthogeschool (penvoerder), Hanzehogeschool Groningen, Fontys Hogeschool Sociale Studies, Fontys Hogeschool Economie & Communicatie, Sportservice Noord-Brabant, Sportkracht Noord, Vereniging Sport en Gemeenten, Technische Universiteit Eindhoven (Faculteit Bouwkunde) en Kenniscentrum Sport en Bewegen. Het onderzoek wordt mede gefinancierd door Regieorgaan SIA, onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

De behoeftepeiling is uitgevoerd door het lectoraat Move to Be van Fontys Sporthogeschool in samenspraak met de Landelijke Academie Buurtsportcoaches (LAB). Naast de vragen die specifiek van toepassing zijn voor het RAAK-project, werden in afstemming met de Landelijke Academie Buurtsportcoaches aanvullende vragen meegenomen in de vragenlijst. Hiermee werd voorkomen dat buurtsportcoaches meermaals bevestigd zouden worden in dezelfde periode en werd een basis gelegd voor een landelijke monitoring.

Onderliggend rapport legt echter de focus op competenties en vaardigheden die betrekking hebben op werkzaamheden binnen de context van een beweegvriendelijke omgeving, zoals afgebakend in het eerder vernoemde SIA RAAK-project.

In Hoofdstuk 1 geven we toelichting bij het onderzoeksdesign en de wijze waarop de vragenlijst werd verspreid. Hoofdstuk 2 beschrijft het profiel en de werkzaamheden van de respondenten. In Hoofdstuk 3 gaan we dieper in op de ondersteuningsbehoefte van de buurtsportcoaches voor zes verschillende competentiegebieden die van belang zijn binnen de context van een beweegvriendelijke omgeving. Hoofdstuk 4 sluit af met een synthese en conclusie.

Hoofdstuk 1

Onderzoeksdesign

1. DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK

Doel van dit onderzoek was het in kaart brengen van de ondersteuningsbehoefte van buurtsportcoaches bij hun werkzaamheden in een al dan niet beweegvriendelijke buurt. Met buurtsportcoaches bedoelen we ook combinatiefunctionarissen, coördinatoren en andere professionals die vanuit de rijksregeling 'Brede Regeling Combinatiefuncties' werkzaam zijn. Concreet verschaft het onderzoek inzicht met betrekking tot:

- de werkzaamheden van buurtsportcoaches;
- hun vaardigheden met betrekking tot relevante competenties op het gebied van interpersoonlijke, beleidsmatige en organisationele werkzaamheden en kennis en vaardigheden met betrekking tot de fysieke omgeving, burgerparticipatie en sport en bewegen in de openbare ruimte;
- hun ondersteuningsbehoefte binnen de hiervoor genoemde competentiegebieden.

De verschillende competentiegebieden werden geselecteerd op basis van voorgaand landelijk onderzoek onder buurtsportcoaches, het vraagarticulatieproces dat voorafging aan het voorgenoemde RAAK-project en een literatuurstudie.

2. ONDERZOEKSAANPAK EN RESPONS

De onderzoeksgegevens werden verzameld door middel van een gestandaardiseerde online vragenlijst. De vragenlijst werd samen ontwikkeld met alle betrokken consortiumpartners van het RAAK-project en werd tevens voorgelegd aan een brede vertegenwoordiging van landelijke organisaties via de Landelijke Academie Buurtsportcoaches. De vragenlijst bestond uit een aantal algemene achtergrondvragen, een blok vragen naar eerdergenoemde competenties en de mogelijke ondersteuningsbehoefte daarbij. En tot slot een aantal algemene vragen aangaande kennisdomeinen en de manier waarop deze kennis bij voorkeur vergaard kan worden.

De vragenlijsten zijn eind oktober 2019 digitaal verspreid via verschillende landelijke organisaties zoals de Vereniging Sport en Gemeenten, Kenniscentrum Sport en Bewegen, Sport Service Noord-Brabant, Kennislab Bewegen in de Openbare Ruimte, Gelderse Sportfederatie, Team Sportservice, Huis voor de Sport Groningen, Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding, Stichting de Schroef, de verschillende landelijke Sportkunde opleidingen en de samenwerkingspartners van Fontys

Sporthogeschool Eindhoven. Deze organisaties hebben de buurtsportcoaches via verschillende kanalen benaderd voor het onderzoek zoals e-mail, nieuwsbrieven, websites, en social media (twitter, LinkedIn, Facebook). Een aantal organisaties heeft het bericht ook doorgestuurd naar andere organisaties zoals WIJ Buurtsportcoaches. Na twee weken is via dezelfde kanalen een reminder verstuurd. Na vier weken is de vragenlijst gesloten met een totale respons van 632 respondenten. Hiervan is een klein aantal (n=29) niet meegenomen in de analyse van de antwoorden. Het betreft respondenten die alleen de eerste zeven achtergrondvragen hebben beantwoord. Uiteindelijk zijn in totaal de antwoorden van 603 respondenten geanalyseerd.

Hoofdstuk 2

Kenmerken en werkzaamheden van de respondenten

1. ACHTERGRONDKENMERKEN

Bijna de helft van de respondenten heeft een leeftijd tussen 21 en 30 jaar (43%), ruim een derde is tussen de 31 en 40 jaar oud (36%). Tien procent van de respondenten behoort tot de leeftijdscategorie 41-50 jaar, en elf procent is 51 jaar of ouder. De verdeling man-vrouw is gelijk (zie Tabel 2.1).

Zoals ook uit eerder onderzoek blijkt (o.a. Pulles e.a., 2019; Wajer e.a., 2018), heeft het merendeel van de buurtsportcoaches een hbo-opleiding gevolgd (76%), met afstand gevolgd door een mbo-opleiding (16%). Driekwart van de respondenten heeft een sportopleiding genoten, 35% een lerarenopleiding (op deze vraag konden meer antwoorden worden gegeven). Een kleiner deel van de respondenten heeft een opleiding met betrekking tot gezondheidszorg (10%), welzijn (6%) of cultuur (4%). Andere opleidingen die meerdere keren werden genoemd zijn o.a. HEAO, (Sport)management, Sportmarketing, Sport Economie en Communicatie en Vrijtijdsmanagement.

Tabel 2.1 Kenmerken van de respondenten, in percentages

	Percentage
Geslacht (n=598)	
Man	50,2
Vrouw	49,8
Leeftijdscategorie (n=596)	
< 21 jaar	0,3
21 – 30 jaar	43,1
31– 40 jaar	35,7
41 – 50 jaar	10,1
51 – 60 jaar	8,1
61 jaar en ouder	2,7
Hoogst afgeronde opleiding (n=596)	
Middelbaar Onderwijs	2,5
Middelbaar Beroepsonderwijs	15,9
Hoger Beroepsonderwijs	76,0
Wetenschappelijk Onderwijs	5,4
Anders	0,2

2. CONTEXT VAN DE WERKZAAMHEDEN

Het merendeel van de respondenten is buurtsportcoach (86%), 16% is coördinator van buurtsportcoaches. Zeventien respondenten hebben beide functies (0,3%). Ruim de helft van de

respondenten is werkzaam voor één hele gemeente (60%) en 12% is actief in meerdere gemeentes. Bijna de helft van de respondenten (45%) is werkzaam in een wat kleinere gemeente (20.000 – 50.000 inwoners). Een vijfde is werkzaam in een gemeente van 50.000 tot 100.000 inwoners (22%). De vier grootste steden zijn met zeven procent van de respondenten veel minder vertegenwoordigd.

Tabel 2.2 De context van de werkzaamheden, in percentages

	Percentage
Werkgebied (n=597)	
Meerdere gemeenten	11,9
Een gehele gemeente	60,3
Meerdere wijken of dorpskernen	13,7
Een specifieke wijk of dorpskern	8,9
Anders	5,2
Omvang van gemeente waarin voornamelijk werkzaam (n=598)	
250.00 inwoners of meer	7,2
100.000 tot 250.000 inwoners	15,1
50.00 tot 100.000 inwoners	21,7
20.000 tot 50.000 inwoners	45,2
Minder dan 20.000 inwoners	10,9
Provincie (n=599)	
Noord-Brabant	18,5
Noord-Holland	12,9
Limburg	11,9
Gelderland	11,7
Zuid-Holland	11,0
Utrecht	8,2
Overijssel	7,3
Friesland	6,7
Drenthe	4,7
Groningen	3,7
Zeeland	2,2
Flevoland	1,3
Startjaar van de werkzaamheden (n=591)	
2008	6,9
2009	6,6
2010	5,6
2011	5,1
2012	7,8
2013	5,4
2014	7,8
2015	7,4
2016	8,1
2017	12,9
2018	13,4
2019	13,0

De vragenlijst is zowel door 'startende' buurtsportcoaches als meer 'ervaren' buurtsportcoaches ingevuld (zie Tabel 2.2). Ruim 15% van de respondenten werkt voltijd. Bijna een kwart van de respondenten heeft een aanstelling van 0,9 FTE, en ruim een vijfde heeft een aanstelling van 0,8 FTE. Nog eens tien procent werkt 0,6 of 0,7 FTE.

De respondenten zijn niet evenredig over de verschillende provincies verdeeld. Bijna een vijfde van de respondenten is woonachtig in Noord-Brabant (19%), gevolgd door de provincies Noord-Holland (13%), Limburg (12%), Gelderland (12%) en Zuid-Holland (11%). In de overige provincies is minder dan tien procent van de respondenten woonachtig. De provincie Noord-Brabant is in dit onderzoek wat oververtegenwoordigd, de provincie Groningen is daarentegen met 3,7% ondervertegenwoordigd.

2. SECTOREN EN DOELGROEPEN

Kenmerkend voor de werkzaamheden van een buurtsportcoach is dat hij in minimaal 2 sectoren werkzaam is. De verdeling daarvan alsook de doelgroepen waarvoor ze worden ingezet worden is weergegeven in Tabel 2.3.

De buurtsportcoaches zijn voornamelijk werkzaam in de sportsector (89%). Daarnaast wordt ook de onderwijssector veel genoemd (66%). Een derde van de respondenten is werkzaam in een buurt (38%) of welzijnssetting (31%; dit kan ook binnen een sociaal wijkteam zijn). Bijna een kwart is werkzaam binnen een setting voor ouderen (22%). (Jeugd)zorg (16%) en kinderopvang (13%) worden wat minder vaak genoemd. In de overige sectoren is minder dan 10% van de respondenten werkzaam. Vergelijkend met eerder onderzoek onder buurtsportcoaches (van Lindert e.a., 2017) zien we een min of meer gelijkwaardig patroon. In onderliggend onderzoek is de sector 'ouderen' iets meer vertegenwoordigd. Mogelijk dat deze setting in de tussenliggende drie jaren tussen beide studies meer aandacht heeft gekregen.

Specifiek naar doelgroep gevraagd, geeft 81% aan te werken met kinderen tot 12 jaar. Twee derde wordt ingezet voor sportverenigingen (66%). Bijna de helft van de respondenten werkt met jongeren vanaf 12 jaar en ouderen (beide 47%). Ongeveer twee vijfde werkt met wijk- en buurtbewoners (42%), kwetsbare burgers (42%) of mensen met een beperking of chronische aandoening (40%). Kwetsbare burgers met multi-problematiek wordt door 20% genoemd. Voor zes procent van de bevraagde buurtsportcoaches is het bedrijfsleven de doelgroep. Bij de categorie 'anders' zijn mantelzorgers een aantal keer genoemd. Om deze verdeling te kunnen iken zou vergelijking met voorgaand representatief onderzoek wenselijk zijn. Hoewel voorgaande studies een lager responsaantal hebben en andere antwoordcategorieën hanteren, zien in de grote lijn bekeken duidelijke overeenkomsten, met uitzondering van de doelgroep 'sportverenigingen' (van Lindert e.a., 2017; Pulles e.a., 2019).

Gezien de huidige ontwikkelingen rondom het Sportakkoord is in ons onderzoek ook de doelgroep 'sportverenigingen' meegenomen. Landelijke gegevens in deze ontbreken waardoor uitspraken over representativiteit moeilijk te maken zijn.

Tabel 2.3 *Sectoren waarin de buurtsportcoaches werkzaam zijn alsook de doelgroep waarvoor ze worden ingezet, in percentages*

	Percentage
Sectoren waarin werkzaam (n=599)	
Sport	88,5
Onderwijs	65,9
Buurt (bijv wijkcentrum, dorps huis, buurtplein)	38,1
Welzijn (ook sociaal wijkteam)	30,6
Ouderen (bijv ouderenwerk, senioren woonvoorziening)	22,0
Jeugd(zorg)	16,2
Kinderopvang	12,9
Gezondheidszorg (bijv revalidatiecentrum, ziekenhuis, gezondheidscentrum)	9,2
Gehandicaptenzorg (bijv woonzorginstelling of dagbesteding voor mensen met een beperking)	7,7
Kunst en cultuur	6,2
Vluchtelingenwerk	5,0
Bedrijfsleven	2,2
Anders	3,5
Doelgroepen waarvoor ingezet (n=598)	
Kinderen tot 12 jaar	81,1
Sportverenigingen/sportclubs	65,9
Jongeren vanaf 12 jaar	46,7
Ouderen/senioren	46,5
Wijk- en buurtbewoners (diverse doelgroepen)	42,3
Kwetsbare burgers (o.a. lage SES e/o migratieachtergrond)	41,8
Mensen met een beperking, chronische aandoening e/o gezondheidsrisico	39,8
Kwetsbare burgers met multi-problematiek	20,2
Bedrijfsleven	6,2
Andere doelgroep	2,2

3. TAKEN OP EN ROND SCHOOL

De helft van de respondenten is betrokken bij buitenschools sportaanbod (50%, niet in tabel). Een klein deel van de respondenten (14%) geeft zelfstandig gymles op een school maar is op die school niet tevens werkzaam als vakleerkracht. Bijna een kwart geeft zelfstandig gymles op school als vakleerkracht i.o. en is daarnaast wel werkzaam als buurtsportcoach op die school (24%). Bijna een derde heeft (daarnaast) nog andere taken op school omschreven. Hierbij worden o.a. de volgende werkzaamheden meerdere keren genoemd: het coördineren van activiteiten of fungeren als

contactpersoon of coach, het organiseren/stimuleren van pauze-activiteiten, het (laten) verzorgen van sportdagen en clinics en activiteiten binnen de context van een Gezonde School. Een vijfde van de respondenten heeft geen taak op school (20%).

4. AARD VAN DE WERKZAAMHEDEN

Om een beter beeld te krijgen van de invulling van hun werkzaamheden, is de buurtsportcoaches gevraagd hoe vaak ze bepaalde taken uitvoeren (zie Tabel 2.4). Verbinden, coördineren, organiseren en uitvoeren zijn werkzaamheden waar rond een kwart van de respondenten dagelijks mee bezig is. Zeventig procent van de respondenten is minimaal wekelijks bezig met verbinden, coördineren, organiseren. Voor uitvoeren is dit ongeveer 60%. Bijna twee derde van de respondenten communiceert minimaal wekelijks, een vijfde doet dit dagelijks. Ontwikkelen en monitoren en evalueren zijn werkzaamheden die minder frequent aan bod komen. Leidinggeven gebeurt logischerwijs met name door de coördinatoren van de buurtsportcoaches: ruim driekwart van hen is daar minimaal wekelijks mee bezig, bij de buurtsportcoaches ligt dat percentage beduidend lager (10%).

Deze resultaten liggen in lijn met eerder onderzoek (Slot-Heijs & van Lindert, 2018), hoewel 'uitvoeren' door de respondenten in ons onderzoek vaker wordt gedaan. Hierbij moet de kanttekening worden gemaakt dat de frequentie in activiteiten net iets anders is bevroegd en dat het vergelijkingsonderzoek in omvang beperkter is ('slechts' 133 respondenten).

Tabel 2.4 *Mate waarin de buurtsportcoaches bepaalde taken uitvoeren, in percentages (N=603)*

	Nooit	Zelden	Maandelijks	Paar keer per maand	Wekelijks	Paar keer per week	Dagelijks
Verbinden	0,8	5,3	9,0	14,4	27,9	16,6	26,0
Uitvoeren	6,1	17,2	9,0	6,8	17,2	17,9	25,7
Coördineren	1,3	3,2	12,6	12,3	27,9	20,2	22,6
Organiseren	1,5	6,8	13,8	11,4	25,7	18,4	22,4
Communiceren	0,3	3,8	11,4	20,1	26,2	18,2	19,9
Ondersteunen/adviseren	1,8	14,6	18,2	19,6	23,2	11,3	11,3
Leidinggeven	41,0	27,2	3,6	5,3	5,1	4,1	10,6
Ontwikkelen	1,8	12,4	25,9	24,4	20,2	10,6	4,6
Monitoren en evalueren	2,2	17,7	32,3	20,2	16,3	7,1	4,1

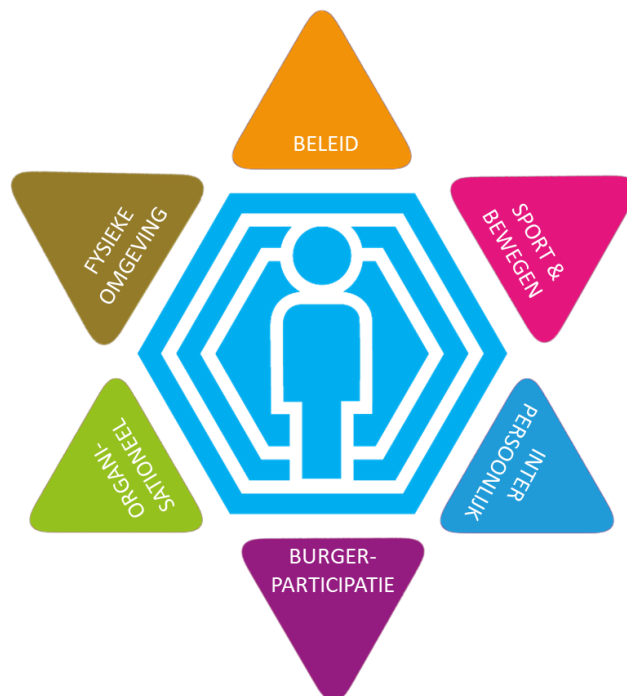
Hoofdstuk 3

Competentiegebieden

1. GENERIEKE EN SPECIFIEKE COMPETENTIES

Het uitvoeren van de diverse taken die een buurtsportcoach heeft, vereist verschillende competenties. In onderliggend onderzoek zijn drie generieke competenties bevestigd: (i) interpersoonlijke vaardigheden, (ii) organisationeel (samenwerking met partners), en (iii) sporten en bewegen. Omdat dit onderzoek specifiek inzoomt op de rol van de buurtsportcoach binnen een beweegvriendelijke omgeving zijn daarnaast drie specifieke onderwerpen bevestigd: (iv) fysieke omgeving, (v) burgerparticipatie, en (vi) beleidsmatige aspecten (zie Figuur 3.1). In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de resultaten voor de zes competentiedomeinen. De competentie 'sport en bewegen' wordt hierbij bekeken vanuit de context van een beweegvriendelijke omgeving en is meegenomen bij de vragen omtrent de fysieke omgeving.

Figuur 3.1 Zes verschillende competentiedomeinen (Bron: Vos et al., 2018)

2. INTERPERSONLIJKE VAARDIGHEDEN

Zoals eerder aangegeven maakt een buurtsportcoach veelvuldig gebruik van interpersoonlijke vaardigheden. Deze zijn onderverdeeld in verschillende werkzaamheden. De respondenten werd

gevraagd om voor ieder van die werkzaamheden aan te geven (i) in hoeverre deze werkzaamheden aan bod komen, en (ii) in hoeverre daar ondersteuning bij gewenst is (Tabel 3.1).

Tabel 3.1 De mate waarin (i) interpersoonlijke vaardigheden aan bod komen in de werkzaamheden van buurtsportcoaches, en (ii) de behoefte aan ondersteuning, in percentages

	Komt NIET aan bod		Ondersteuningsbehoefte		Komt WEL aan bod		Ondersteuningsbehoefte		
		Nee	Ja		Nee	Ja		Nee	Ja
Innoveren (n=567)	10,4	25,4	74,6	89,6	24,4	75,6			
Draagvlak creëren (n=569)	5,1	27,6	72,4	94,8	28,0	72,0			
Onderhandelen (n=565)	31,0	51,4	48,6	69,0	34,6	65,4			
Ondernemen (n=565)	27,3	52,6	47,4	72,7	35,8	64,2			
Verbinden (n=569)	2,8	25,0	75,0	97,2	39,1	60,9			
Behoefte ophalen bij betrokkenen (n=567)	7,1	20,0	80,0	92,9	39,3	60,7			
Beïnvloeden (n=560)	9,1	51,0	49,0	90,9	39,5	60,5			
Netwerken opzetten & onderhouden (n=571)	4,9	32,1	67,9	95,1	40,7	59,3			
Oog hebben voor cultuurverschillen (n=566)	14,1	35,0	65,0	85,9	45,3	54,7			
Samenwerken met partijen en organisaties (n=568)	2,3	38,5	61,5	97,7	46,3	53,7			
Problemen oplossen (n=569)	3,7	28,6	71,4	96,3	46,7	53,3			
Communiceren (n=565)	0,7	25,0	75,0	99,3	47,6	52,4			
Projectmatig werken (n=567)	5,3	50,0	50	94,6	47,7	52,3			
Coördineren (n=567)	5,8	60,6	39,4	94,2	52,2	47,8			

Het merendeel van de respondenten doet alle bevroegde activiteiten. Alleen ondernemen (73%) en onderhandelen (69%) scoren relatief gezien wat minder. De meeste respondenten geven aan ondersteuning te willen bij innoveren (76%), draagvlak creëren (72%), onderhandelen (65%) en ondernemen (64%). Ondanks dat de buurtsportcoaches bekend staan als echte verbinders, wenst 61% hierbij (extra) ondersteuning. Eenzelfde percentage geldt voor het ophalen van behoefte bij betrokkenen (61%), beïnvloeden (61%) en het opzetten en onderhouden van netwerken (59%). Ongeveer de helft van de respondenten geeft aan ondersteuning te willen bij oog hebben voor cultuurverschillen (55%), samenwerken met andere partijen (54%), problemen oplossen (53%), communiceren (52%) en projectmatig werken (52%). Bijna de helft van de respondenten wil graag ondersteuning bij het coördineren (48%).

Bij de respondenten die de activiteiten nog niet uitvoeren worden behoefte ophalen bij betrokkenen (80%), communiceren (75%) en verbinden (75%) het meest genoemd voor ondersteuning. De aantallen die het betreft zijn echter laag. Zoals hierboven al werd aangegeven, worden ondernemen (27%) en onderhandelen (31%) relatief minder vaak gedaan. Echter de helft van de respondenten die aangeeft dit niet te doen, zou hier wel ondersteuning bij willen.

3. BELEIDSMATIGE ASPECTEN

3.1 Ondersteuningsbehoefte

Buurtsportcoaches kunnen in hun werkzaamheden met allerlei beleidsmatige aspecten te maken krijgen. In hoeverre dat het geval is wordt weergegeven in Tabel 3.2 alsook hun ondersteuningsbehoefte daarbij.

Tabel 3.2 De mate waarin (i) beleidsmatige aspecten aan bod komen in de werkzaamheden van buurtsportcoaches, en (ii) de behoefte aan ondersteuning, in percentages

	Komt NIET aan bod		Ondersteuningsbehoefte		Komt WEL aan bod		Ondersteuningsbehoefte	
		Nee	Ja		Nee	Ja		
Subsidiemogelijkheden onderzoeken (n=547)	50,3	42,2	57,8	49,7	20,6	79,4		
Subsidieaanvraag schrijven (n=549)	57,4	44,0	55,9	42,6	21,8	78,2		
Voorstel schrijven over beleidsinvulling (n=548)	64,1	51,6	48,7	36	29,9	70,0		
Beleid vertalen naar een werkplan (n=549)	39,7	42,2	57,8	60,3	36,2	63,7		
Monitoren van tevredenheid, bereik, etc. (n=546)	32,8	44,1	55,9	67,2	39,0	61,0		
Input leveren voor (concept)omgevingsvisie (n=546)	64,3	51,9	48,1	35,7	39,0	61,0		
Meedenken met beleidsmakers over het bepalen van beleidsdoelstellingen (n=548)	42,9	45,1	54,9	57,0	41,2	58,8		
Input leveren voor lokaal (of regionaal) Sportakkoord (n=549)	47,7	49,2	50,8	52,3	45,6	54,4		
Evaluatieverslag maken (n=547)	22,9	46,4	53,6	77,1	62,8	37,2		

Van de bevroegde werkzaamheden komen het maken van een evaluatieverslag (77%), het monitoren van tevredenheid, bereik, etcetera (67%), het vertalen van beleid naar een werkplan (60%) en het meedenken over de beleidsdoelstellingen (57%) het meest voor. De helft van de respondenten levert input voor een lokaal of regionaal Sportakkoord (52%) en/of onderzoekt subsidiemogelijkheden (50%). Ruim twee vijfde schrijft ook daadwerkelijk een subsidieaanvraag (43%). Een voorstel schrijven over beleidsinvulling en input leveren voor een (concept)omgevingsvisie gebeurt in de praktijk minder vaak (beide 36%).

Bij de respondenten die deze werkzaamheden uitvoeren, ligt de grootste ondersteuningsbehoefte bij het onderzoeken van subsidiemogelijkheden (80%) en het daadwerkelijk schrijven van een

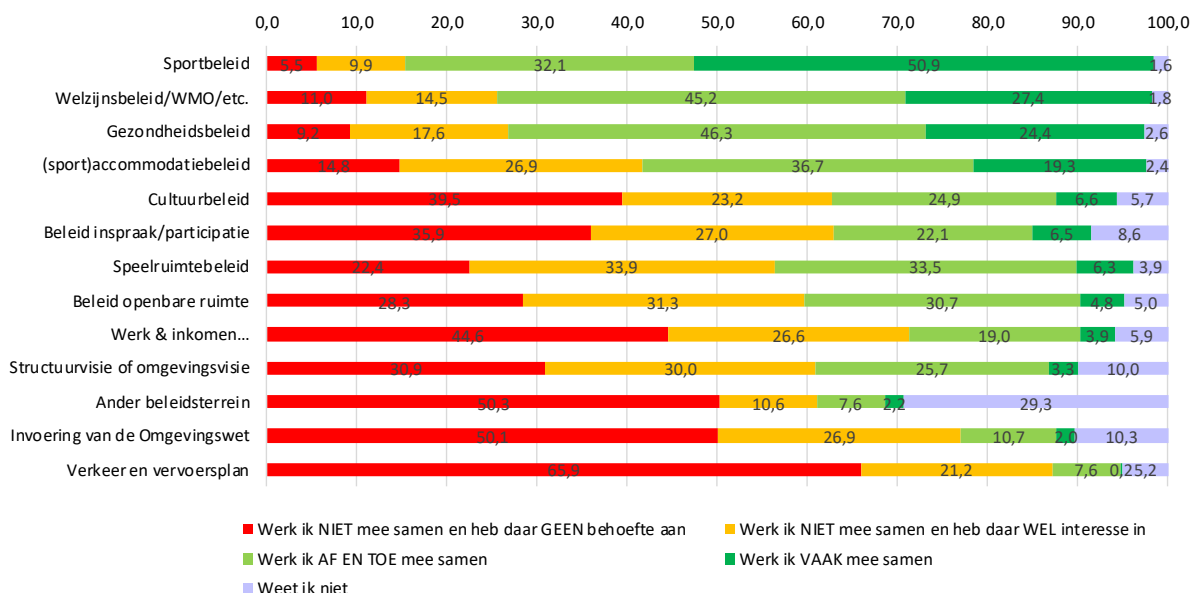
subsidieaanvraag (79%). Ook is ondersteuning gewenst bij het schrijven van een voorstel over beleidsinvulling (70%). Eveneens ruim meer dan de helft krijgt graag ondersteuning bij het vertalen van beleid naar een werkplan (63%), het leveren van input voor een omgevingsvisie (61%), bij het monitoren (61%) en bij het meedenken met beleidsmakers over het bepalen van beleidsdoelstellingen (59%). Bij het leveren van input voor een Sportakkoord zou de helft ondersteuning willen (54%). In mindere mate is ondersteuning bij het schrijven van een evaluatieverslag gewenst (37%).

Ongeveer de helft van de respondenten die de beleidsmatige werkzaamheden nog niet uitvoeren heeft aangegeven toch graag ondersteuning te krijgen. De verschillen tussen de afzonderlijke ondersteuningsbehoefte zijn minder uitgesproken (ongeveer de helft van de respondenten wil ondersteuning).

3.2 Samenwerking met beleidsterreinen

Binnen hun werkzaamheden werken buurtsportcoaches met verschillende beleidsterreinen samen (zie Figuur 3.2). Logischerwijs wordt het meest met Sportbeleid samengewerkt: de helft werkt hier vaak mee samen (50%) en nog eens een derde af en toe (32%).

Figuur 3.2 Samenwerking met beleidsterreinen, in percentages

Rond een kwart werkt vaak samen met het Welzijnsbeleid en Gezondheidsbeleid. Bijna de helft werkt daar af en toe mee samen. Deze percentages liggen iets lager bij het (sport)accommodatiebeleid (19% en 37%). Met de andere beleidsterreinen wordt door minder dan zeven procent van de buurtsportcoaches vaak samen gewerkt.

Een derde werkt wel af en toe samen met Speelruimtebeleid en Beleid openbare ruimte en een kwart met Structuurvisie of Omgevingsvisie. Ongeveer een derde geeft met deze beleidsterreinen nog niet samen te werken maar daar wel interesse in te hebben.

Ongeveer een kwart werkt niet met Werk en Inkomen, invoering van Omgevingswet, beleid inspraak en (sport)accommodatiebeleid samen maar heeft daar wel interesse in.

Bij de categorie 'ander beleidsterrein' is armoedebeleid en onderwijsbeleid een aantal keren benoemd (resp. 3 en 4 keer).

4. ORGANISATIONEEL (SAMENWERKING MET PARTNERS)

Als 'spin in het web' werken buurtsportcoaches met verschillende partijen samen. Uit eerder onderzoek is bekend dat die samenwerking, zeker met partijen uit andere sectoren, niet altijd vlekkeloos verloopt (van Lindert et al., 2017). Om hierin meer inzicht te krijgen, is een aantal factoren uit het HALL-raamwerk voor samenwerking (Koelen e.a., 2012) gebruikt als leidraad (Tabel 3.3).

Tabel 3.3 *De mate waarin (i) samenwerken met partners aan bod komen in de werkzaamheden van buurtsportcoaches, en (ii) de behoefte aan ondersteuning, in percentages*

	Komt NIET aan bod			Komt WEL aan bod		
		Ondersteuningsbehoefte			Ondersteuningsbehoefte	
		Nee	Ja		Nee	Ja
Resultaten van de samenwerking zichtbaar maken (n=524)	21,6	38,0	61,9	78,5	35,3	64,7
Creëren van gedeelde, overstijgende missie bij verschillende partijen (n=526)	28,7	43,7	56,3	71,3	36,5	63,5
Heldere communicatiestructuur opzetten waarbij gebruikgemaakt wordt van zowel formele als informele kanalen (n=525)	28,2	44,6	55,4	71,8	38,5	61,5
Opbouwen van samenwerkingsverband met flexibel tijdsplan (n=525)	21,9	41,7	58,3	78,2	44,6	55,4
Duidelijkheid creëren over ieders rol en verantwoordelijkheid (n=527)	16,1	43,5	56,5	83,9	46,8	53,2
Zorgdragen dat ieder zijn eigen expertise en vaardigheden kan inbrengen (n=525)	17,9	39,4	60,6	82,1	51,0	49,0

Ongeveer vier vijfde van de respondenten creëert binnen een samenwerking duidelijkheid over ieders rol (84%), zorgt ervoor dat eenieder zijn eigen expertise kan inbrengen (82%), maakt de resultaten van

de samenwerking zichtbaar (79%) en heeft een flexibel tijdsplan binnen de samenwerking (78%). Ruim twee derde van de respondenten zet een heldere communicatiestructuur op (72%) en creëert een gedeelde missie bij de verschillende partijen (71%).

De twee laatstgenoemde activiteiten worden weliswaar relatief minder gedaan maar de ondersteuningsbehoefte daarbij is wel relatief hoog (resp. 62% en 64%). Alleen het ondersteunen bij het zichtbaar maken van resultaten scoort nog hoger (65%). Ongeveer de helft van de respondenten heeft een ondersteuningsbehoefte bij de overige werkzaamheden.

De respondenten die de werkzaamheden nog niet uitvoeren hebben het meest behoefte aan ondersteuning bij het zichtbaar maken van resultaten van samenwerking (62%), zorgdragen dat ieder zijn eigen expertise kan inbrengen (61%) en het opbouwen van een samenwerkingsverband (58%). De overige werkzaamheden hebben maar een iets lagere score (allen rond de 55%).

5. FYSIEKE OMGEVING

Om de mening en eigen inschatting van hun kennis omtrent een beweegvriendelijke omgeving te peilen, is aan de buurtsportcoaches een aantal stellingen voorgelegd (Tabel 3.4).

Tabel 3.4 De mate waarin buurtsportcoaches het eens zijn met gegeven stellingen rondom sport en bewegen in de openbare ruimte, in percentages (N=522)

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Gemeenten moeten in hun beleid meer aandacht besteden aan sporten en bewegen in de openbare ruimte	0,6	2,0	9,8	52,2	35,5
Ik ben goed op de hoogte van de nieuwste trends op het gebied van bewegen in de openbare ruimte	0,8	14,4	36,1	42,7	6,0
Inwoners moeten zelf initiatief nemen om hun buurt beweegvriendelijker te maken	1,6	22,6	33,5	38,4	3,9
De omgeving in de wijk/buurt waar ik werkzaam ben, nodigt uit tot bewegen	2,9	21,3	41,2	30,5	4,1
In mijn gemeente heb ik de opdracht om te werken aan een beweegvriendelijke omgeving	14,1	25,6	28,5	26,2	5,7
Ik ben goed bekend met aanpakken of interventies om een beweegvriendelijke omgeving tot stand te brengen	3,1	30,9	33,8	29,1	3,1
Ik ben goed op de hoogte van hoe gemeentelijk beleid op het gebied van een beweegvriendelijke omgeving tot stand komt	3,3	31,8	37,2	25,0	2,7

De respondenten zijn het erover eens dat gemeenten in hun beleid meer aandacht moeten besteden aan sporten en bewegen in de openbare ruimte (52% eens, 36% helemaal eens). De helft vindt zichzelf goed op de hoogte van de nieuwste trends op het gebied van bewegen in de openbare ruimte (49%). Twee vijfde van de respondenten vindt dat het initiatief om een wijk beweegvriendelijker te maken bij

de inwoners ligt (42% (helemaal) mee eens). Ongeveer een derde vindt dat hun wijk niet uitnodigt tot bewegen. Opvallend hierbij is dat een groot aantal (41%) van de respondenten hier 'neutraal' heeft geantwoord. Bijna een derde heeft de opdracht om te werken aan een beweegvriendelijke omgeving. Eveneens een derde is goed bekend met aanpakken of interventies voor een beweegvriendelijke omgeving. Maar een gelijk aantal is het daarmee niet eens. Ruim een kwart vindt zelf goed op de hoogte te zijn van hoe het beleid op het gebied van een beweegvriendelijke omgeving tot stand komt. In deze resultaten lijkt een tegenstrijdigheid te zitten: de respondenten vinden dat er te weinig aandacht aan sporten en bewegen in de openbare ruimte wordt besteed in het beleid maar geven eveneens aan niet op de hoogte te zijn hoe dat beleid tot stand komt.

De respondenten zijn goed op de hoogte van trends op het gebied van bewegen in de openbare ruimte. Specifiek met betrekking tot aanpakken of interventies om zo'n beweegvriendelijke omgeving tot stand te brengen, is men minder goed op de hoogte

Naast een aantal algemene stellingen rondom sport en bewegen in de openbare ruimte, werden ook een aantal concrete werkzaamheden met betrekking tot de fysieke omgeving bevraagd (Tabel 3.5).

Tabel 3.5 De mate waarin (i) werkzaamheden met betrekking tot de fysieke omgeving aan bod komen bij buurtsportcoaches, en (ii) de behoefte aan ondersteuning, in percentages

	Komt NIET aan bod		Ondersteuningsbehoefte		Komt WEL aan bod	
			Nee	Ja		
Monitoren van impact van beweegvriendelijke omgeving (n=517)	73,3		50,7	49,3	26,7	66,6
Mee ontwerpen van speelplek of sport/beweegplek in de buurt (n=517)	64,0		48,3	51,7	36,0	55,4
Beweegvriendelijkheid van de buurt in kaart brengen (n=517)	66,2		50,6	49,4	33,8	46,9
Activiteiten aanbieden of organiseren in een beweegvriendelijke omgeving (n=518)	23,4		50,4	49,6	76,6	39,8
In kaart brengen van sport- en beweegaanbod in de buurt (n=519)	18,3		60,0	40,0	81,7	34,9

Van de bevraagde werkzaamheden komt het in kaart brengen van sport- en beweegaanbod bij de meeste respondenten aan bod (82%), gevolgd door het aanbieden of organiseren van activiteiten in een beweegvriendelijke omgeving (77%). Het mee ontwerpen van een speel- of beweegplek komt bij een beduidend kleiner aantal respondenten aan bod (36%). Ook het in kaart brengen van de

beweegvriendelijkheid van de buurt (34%) en het monitoren van de beweegvriendelijke omgeving gebeurt in mindere mate (27%).

Opvallend is dat de drie laatstgenoemde werkzaamheden wel het hoogst scoren op ondersteuningsbehoefte: monitoren van impact van beweegvriendelijke omgeving (67%), mee ontwerpen van sport of speelplek (55%), en de beweegvriendelijkheid in kaart brengen (47%). Ruim een derde heeft een ondersteuningsbehoefte bij het aanbieden of organiseren van activiteiten (40%) en het in kaart brengen van sport- en beweegaanbod (35%).

Ongeveer de helft van de respondenten die deze werkzaamheden nog niet uitvoeren zou hier wel ondersteuning bij willen. Ondersteuning bij het in kaart brengen van sport en beweegaanbod in de buurt wordt hierbij iets minder vaak genoemd (40%).

6. BURGERPARTICIPATIE

Burgerparticipatie staat niet specifiek omschreven in de taakomschrijving van de buurtsportcoaches. Binnen de context van het faciliteren of initiëren van een beweegvriendelijke omgeving lijkt het echter wel een belangrijke factor. Ook de Omgevingswet, vermoedelijk ingevoerd in 2021, zorgt niet alleen voor een nog grotere noodzaak voor lokale overheden om gebiedsgericht en integraal te gaan werken, maar verplicht ook gemeenten om hierbij actief bewoners te laten participeren (VSG, 2018). Vandaar dat er concreet is gevraagd naar een aantal werkzaamheden die specifiek te linken zijn naar (het vergroten van) burgerparticipatie (Tabel 3.6).

Het luisteren naar standpunten van burgers (71%) alsook hen ruimte geven om actief te participeren (67%), het in gesprek gaan met burgers (63%) en hun enthousiasmeren om binnen een initiatief te participeren (61%) worden het meest gedaan. Drie vijfde ondersteunt burgerinitiatieven (60%) en houdt burgers betrokken bij initiatieven (59%). Burgers betrekken bij besluitvorming gebeurt minder vaak (44%). Ruim een derde van de respondenten probeert verschillen tussen burgers te overbruggen (39%) en verschillen te benoemen (35%). Bijna een kwart van de respondenten lost conflicten tussen burgers op. Het kan zijn dat juist dit soort taken (verschillen overbruggen en conflicten oplossen) wat lager scoren omdat deze taken mogelijk in de praktijk worden doorverwezen naar een opbouw- of welzijnswerker. Of dat ook daadwerkelijk zo is, is met onze cijfers niet aan te tonen.

Daarnaast zien we dat bij het oplossen van conflicten tussen burgers door de helft van degene die dit al wel doen een ondersteuningsbehoefte wordt aangegeven. Qua ondersteuningsbehoefte zien we geen grote verschillen tussen de afzonderlijke werkzaamheden, de meeste rond 50%. Iets minder ondersteuningsbehoefte wordt aangegeven bij het in gesprek gaan met burgers (42%), verschillen benoemen tussen burgers (42%) en het luisteren naar standpunten van burgers (41%).

De respondenten die nog niet met burgerparticipatie aan de slag zijn, geven aan met name ondersteuning te willen bij het betrokken houden van burgers (46%), hen enthousiasmeren om actief te participeren (46%) en hen daartoe ruimte te geven (45%). Het overbruggen van verschillen (36%), verschillen benoemen (29%) en conflicten oplossen scoren het laagst op ondersteuningsbehoefte (27%).

Tabel 3.6 De mate waarin (i) burgerparticipatie aan bod komt in de werkzaamheden bij buurtsportcoaches, en (ii) de behoefte aan ondersteuning, in percentages

	Komt NIET aan bod		Ondersteuningsbehoefte		Komt WEL aan bod		Ondersteuningsbehoefte		
		Nee	Ja		Nee	Ja		Nee	Ja
Conflicten tussen burgers oplossen (n=508)	76,8	72,8	27,2	23,2	50,0	50,0			
Burgers betrokken houden bij initiatieven (n=508)	41,1	53,6	46,4	58,8	50,8	49,2			
Verschillen tussen burgers overbruggen (n=508)	61,4	64,4	35,6	38,6	51,0	49,0			
Burgers betrekken bij besluitvorming (n=508)	55,9	63,7	36,3	44,1	51,3	48,7			
Burgers ruimte geven om actief te participeren (n=510)	32,7	55,0	44,9	67,3	51,6	48,4			
Burgers enthousiasmeren om zich binnen initiatief te participeren (n=508)	38,8	54,3	45,7	61,2	52,4	47,6			
Burgerinitiatieven ondersteunen (n=508)	40,2	56,9	43,1	59,9	54,6	45,4			
In gesprek gaan met een groep burgers (n=510)	36,9	60,1	39,9	63,2	58,1	41,9			
Verschillen tussen burgers benoemen (n=508)	65,2	71,0	29,0	34,9	58,2	41,8			
Luisteren naar de standpunten van burgers (n=510)	29,6	62,9	37,1	70,5	58,8	41,2			

7. WIJZE VAN ONDERSTEUNING

Voor de onderscheiden competentiegebieden werd niet enkel gevraagd naar de ondersteuningsbehoefte, maar werd ook gevraagd op welke manier deze ondersteuning plaats zou moeten vinden. Hierbij hadden de respondenten de mogelijkheid om per competentiegebied meerdere antwoorden aan te duiden. Hierbij hadden ze de keuze uit diverse formele opleidingsvarianten (zoals een cursus of workshop), informele ondersteuning (zoals intervisie of meelopen met collega's), of andere (zie Figuur 3.3).

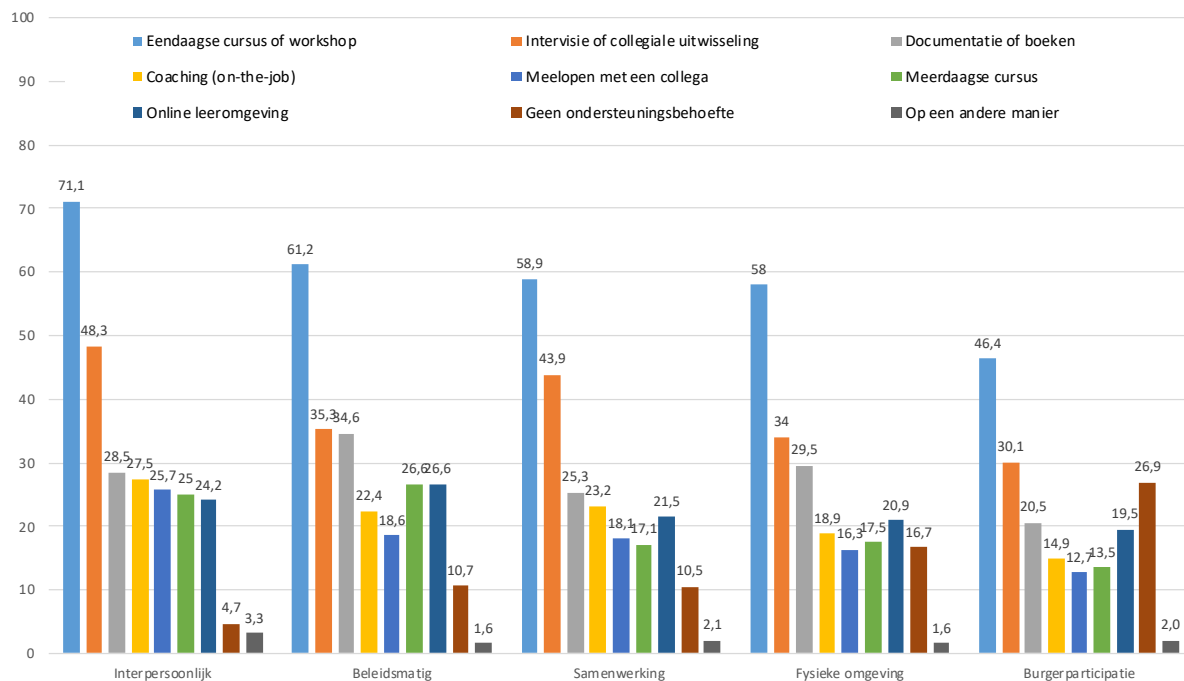
Qua ondersteuning is de eendaagse cursus of workshop bij alle competentiegebieden het meest wenselijk (variërend van 71% tot 46 %). Bij onderlinge vergelijking blijkt dat bij de meer op

vaardigheden gerichte competenties (interpersoonlijk en samenwerking), de respondenten ook vaak een intervisie (48%) of collegiale uitwisseling (44%) als gewenste vorm van ondersteuning aangeven. Bij de beleidsmatige competentie wordt relatief vaker documentatie aangegeven (35%) gevolgd door de fysieke omgeving (30%) en interpersoonlijke vaardigheden (29%). Ook een meerdaagse cursus wordt het vaakst genoemd binnen de beleidsmatige competentie.

Binnen de beleidsmatige (27%) en interpersoonlijke competenties (24%) wil een kwart van de respondenten online ondersteuning. Bij de overige drie ligt dat rond een vijfde van de respondenten. Voor wat betreft burgerparticipatie ligt, in vergelijking met de andere competentiedomeinen, de behoefte aan een eendaagse cursus of workshop wat lager en geeft een kwart van de respondenten aan geen ondersteuningsbehoefte te hebben.

Figuur 3.3 *Wijze waarop de ondersteuning moet plaatsvinden, per competentiedomein, Samenwerking, in percentages (meerdere antwoorden mogelijk).*

Hoofdstuk 5

Synthese en conclusie

1. SITUERING EN OPZET VAN HET ONDERZOEK

Doel van dit onderzoek was het in kaart brengen van de ondersteuningsbehoefte van buurtsportcoaches bij hun werkzaamheden in een al dan niet beweegvriendelijke buurt. Dit onderzoek is onderdeel van het SIA RAAK-project “De buurtsportcoach als katalysator van beweegvriendelijke buurten” (Vos et al., 2018). Het project is gericht op het ontwikkelen van een online leeromgeving om buurtsportcoaches te ondersteunen bij het initiëren en/of realiseren van een beweegvriendelijke buurt. Het onderzoek wordt mede gefinancierd door Regieorgaan SIA, onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). De resultaten uit de voorliggende behoeftepeiling worden in het RAAK-project aangevuld met semi-gestructureerde interviews en werksessies met buurtsportcoaches enerzijds en interviews bij hun werkgevers anderzijds.

Door middel van een online vragenlijst wilden we inzicht krijgen in (i) de werkzaamheden van buurtsportcoaches, (ii) hun vaardigheden voor zes verschillende competentiegebieden, en (iii) hun ondersteuningsbehoeften.

Er is gekozen om de vragenlijst in het najaar van 2019 breed te verspreiden onder de buurtsportcoaches via verschillende landelijke organisaties. Hierbij werd gebruik gemaakt van verschillende kanalen zoals e-mail, nieuwsbrieven, websites, en social media (twitter, LinkedIn, Facebook). Na vier weken is de vragenlijst gesloten met een totale respons van 632 respondenten. Na cleaning van het databestand zijn in totaal de antwoorden van 603 respondenten geanalyseerd.

1. ACHTERGRONDKENMERKEN EN WERKZAAMHEDEN

Wat betreft achtergrondkenmerken komt het profiel van de respondenten in grote lijnen overeen met voorgaand onderzoek (o.a. Pulles e.a., 2019; Wajer e.a., 2018, van Lindert e.a., 2017). Het merendeel van de bevroegde buurtsportcoaches is 40 jaar of jonger en heeft een hbo-opleiding gevolgd. Driekwart van de respondenten heeft een sportopleiding genoten.

Zes op tien is werkzaam voor één hele gemeente. Bijna de helft van de respondenten is werkzaam in een wat kleinere gemeente (20.000 – 50.000 inwoners). Ruim de helft van de deelnemende buurtsportcoaches is drie jaar of minder actief als buurtsportcoach. De buurtsportcoaches zijn voornamelijk werkzaam in de sportsector en de onderwijssector.

Tachtig procent werkt met kinderen tot 12 jaar en twee derde wordt ingezet voor sportverenigingen (66%). Bijna de helft van de respondenten werkt met respectievelijk jongeren vanaf 12 jaar en ouderen. Ongeveer twee vijfde werkt met respectievelijk wijk- en buurtbewoners, kwetsbare burgers of mensen met een beperking of chronische aandoening.

Wat betreft de aard van de werkzaamheden is de helft van de respondenten betrokken bij buitenschools sportaanbod. Bijna een kwart geeft zelfstandig gymles op school als vakleerkracht i.o. en is daarnaast wel werkzaam als buurtsportcoach op die school. Een vijfde van de respondenten heeft geen taak op school. Verbinden, coördineren, organiseren en uitvoeren zijn werkzaamheden die het meest voorkomen binnen het takenpakket van de buurtsportcoach.

2. COMPETENTIEDOMEINEN

2.1 Zes competentiedomeinen

In het vragenlijstonderzoek werden zes verschillende competentiedomeinen onderscheiden die van belang zijn bij het realiseren van een beweegvriendelijke omgeving. De verschillende competentiegebieden werden geselecteerd op basis van voorgaand landelijk onderzoek onder buurtsportcoaches, het vraagarticulatieproces dat voorafging aan het voorgenoemde RAAK-project en een literatuurstudie.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen generieke en specifieke competenties. Drie generieke competenties werden bevraagd: (i) interpersoonlijke vaardigheden, (ii) samenwerking met partners (organisationeel), en (iii) sporten en bewegen. Omdat dit onderzoek specifiek inzoomt op de rol van de buurtsportcoach binnen een beweegvriendelijke omgeving zijn daarnaast drie specifieke onderwerpen bevraagd: (iv) fysieke omgeving, (v) burgerparticipatie, en (vi) beleidsmatige aspecten. De competentie 'sport en bewegen' wordt hierbij bekeken vanuit de context van een beweegvriendelijke omgeving en is meegenomen bij de vragen omtrent de fysieke omgeving.

Voor ieder van de competentiedomeinen werden aparte onderdelen, activiteiten of werkzaamheden onderscheiden. Telkens werd gevraagd aan de buurtsportcoaches om aan te geven in welke mate (i) dit aan bod komt in hun werkzaamheden en (ii) er behoefte is aan (extra) ondersteuning.

2.2 Interpersoonlijke vaardigheden

De bevraagde onderdelen bij interpersoonlijke vaardigheden komen ruimschoots aan bod in de werkzaamheden van de respondenten. De experts (de buurtsportcoaches die de werkzaamheden al uitvoeren) geven aan met name op de wat meer 'nieuwe vaardigheden' als innoveren, draagvlak

creëren, onderhandelen en ondernemen behoefte aan ondersteuning te hebben. Ondernemen en onderhandelen worden relatief minder vaak gedaan. Echter de helft van de respondenten die aangeeft dit niet te doen, zou hier wel ondersteuning bij willen. Het is opvallend dat op alle bevraagde interpersoonlijke werkzaamheden meer dan de helft van de experts aangeeft hier ondersteuning bij te willen. Enige uitzondering daarbij is coördineren.

Qua vorm van ondersteuning worden een eendaagse workshop rondom een bepaald thema en collegiale uitwisseling het meest genoemd.

2.3 Beleidsmatige aspecten

Bij beleidsmatige vaardigheden is de ondersteuningsbehoefte van de experts (zij die het al doen) gelinkt aan het onderzoeken van subsidiemogelijkheden, het daadwerkelijk schrijven van subsidiedossiers, en het schrijven van voorstellen over beleidsinvulling. Eenzelfde beeld is terug te zien bij de buurtsportcoaches die deze taken nog niet uitvoeren. Bijna twee derde van hen wil daarnaast ook ondersteuning bij het input leveren voor een omgevingsvisie.

Qua vorm van ondersteuning kiezen de buurtsportcoaches voornamelijk voor een eendaagse workshops. Opvallend is dat, in vergelijking met de andere competentiedomeinen, de buurtsportcoaches voor de beleidsmatige aspecten ook aangeven een voorkeur te hebben voor ondersteuning in de vorm van documentatie (boeken, handleidingen, etcetera) of een online leeromgeving.

De buurtsportcoaches werd ook gevraagd naar de beleidsdomeinen waarmee ze samenwerken. Uit de resultaten blijkt dat dit voornamelijk sportbeleid, welzijnsbeleid en gezondheidsbeleid zijn. Een derde werkt wel af en toe samen met speelruimtebeleid en beleid openbare ruimte en een kwart met structuurvisie of omgevingsvisie. Ongeveer een derde geeft aan met deze beleidsterreinen nog niet samen te werken maar heeft daar wel interesse in. Opvallend is dat de respondenten vinden dat er te weinig aandacht aan sporten en bewegen in de openbare ruimte wordt besteed in het beleid maar tevens aangeven niet op de hoogte te zijn hoe dat beleid tot stand komt.

2.4 Organisationeel (samenwerken met partners)

Als een echte spin in het web werken buurtsportcoaches met veel verschillende organisaties samen. Dit is terug te zien in de resultaten waarbij driekwart van de respondenten de bevraagde werkzaamheden uitvoert. Opvallend is wel dat meer dan de helft van de experts hierbij ondersteuning

wil. Meest genoemd daarbij werden het zichtbaar maken van de resultaten van samenwerking, het komen tot een gedeelde missie en het opzetten van een heldere communicatiestructuur. Ook binnen samenwerking is de eendaagse workshop en collegiale uitwisseling het meest favoriet.

2.5 Fysieke omgeving

Op basis van de resultaten lijkt binnen de pijler fysieke omgeving nog veel winst te halen. Specifieke werkzaamheden als het in kaart brengen van de beweegvriendelijkheid van een buurt of het ontwerpen van een speelplek in de buurt komen nog weinig aan bod. Het bepalen van de mogelijke impact van een beweegvriendelijke buurt gebeurt door slechts een kwart van de respondenten. Ongeveer eenzelfde aandeel van de bevrageden is op de hoogte van aanpakken om een buurt beweegvriendelijk te maken. Deze bevindingen, in combinatie met het geven dat bewegen in de openbare ruimte een van de pijlers van het Sportakkoord is, lijken te wijzen op de noodzaak aan (bijkomende) ondersteuning op dit thema. Ook hier is een voorkeur bij de respondenten voor de eendaagse workshop en de collegiale uitwisseling. Maar net als bij de ondersteuningsbehoefte voor beleidsmatige aspecten, geven hier ook veel buurtsportcoaches aan ondersteuning met documentatie te willen.

2.6 Burgerparticipatie

Binnen de context van het faciliteren of initiëren van een beweegvriendelijke omgeving lijkt burgerparticipatie een belangrijke factor. Daarnaast is burgerparticipatie een belangrijk onderdeel bij de totstandkoming van de Omgevingswet. Burgerparticipatie staat echter niet specifiek omschreven in de taakomschrijving van de buurtsportcoaches en dat zien we dan ook terug in de resultaten van de vragenlijst. De aan burgerparticipatie gerelateerde werkzaamheden komen namelijk minder vaak terug in de taken van de buurtsportcoaches. Daarnaast zien we dat de experts relatief minder vaak aangeven een ondersteuningsbehoefte te hebben (minder dan de helft).

3. CONCLUSIE

Uit het rapport is duidelijk geworden dat de buurtsportcoaches al van veel markten thuis zijn. Daarnaast is ook gebleken dat er een behoefte is aan verbreding en verdieping.

De bevindingen in dit rapport leveren een aanzet om tools te ontwikkelen waarmee de buurtsportcoaches gericht ondersteund kunnen worden. Deze ondersteuning is zowel gericht op taken en activiteiten die reeds aan bod komen in de werkzaamheden van buurtsportcoaches, als op taken

en activiteiten die nog niet aan bod komen maar wel belangrijk zijn bij het realiseren van een beweegvriendelijke omgeving. Omdat uit de resultaten gebleken is dat ook buurtsportcoaches die een taak (nog) niet uitvoeren daar wel een ondersteuningsbehoefte voor kunnen hebben, zullen de tools gericht zijn op zowel de 'beginner' als de 'expert'.

Een eendaagse workshop en collegiale uitwisseling werden daarbij vaak genoemd. Een combinatie van een eerder formeel en een informeel ondersteuningsaanbod lijkt dat ook wenselijk te zijn. Online tools en/of een online leeromgeving kan hier ondersteunend aan zijn, zeker gezien de mogelijkheden die ze bieden om (i) informatie en tools te bundelen en, (ii) deze just-in-time te raadplegen.

Referentielijst

- Koelen, M. A., Vaandrager, L., & Wagemakers, A. (2012). The Healthy ALLiances (HALL) framework: prerequisites for success. *Family Practice*, 29 (suppl 1), i132–i138. <http://doi.org/10.1093/fampra/cmr088>
- Lindert, C. van, Brandsema, A., Scholten, V. & van der Poel, H. (2017). *Evaluatie buurtsportcoaches: "De Brede impuls combinatiefuncties als werkend proces"*. Utrecht: Mulier Instituut/ Sportkunde-opleidingen
- Pulles, I., Stam, W. van, Heijnen, E. & Lindert, C. van (2019). *Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties*. Utrecht: Mulier Instituut
- Slot-Heijs, J. & Lindert, C. van (2019). *Het beroep van de buurtsportcoach. Profiel, taken en ontwikkeling*. Factsheet. Utrecht: Mulier Instituut
- Vos et al. (2018). *Onderzoeksvoorstel 'De buurtsportcoach als katalysator voor beweegvriendelijke buurten*. Eindhoven: Fontys Sporthogeschool.
- VSG (2018). *Handreiking sport, bewegen en de Omgevingswet*. Via <https://sportengemeenten.nl/wp-content/uploads/2018/04/VSG-Handreiking-Sport-bewegen-en-Omgevingswet.pdf>
- Wajer, S., Heuvel, A. van den & Boer, T. de (2018). *Samenvatting Monitor Brede Impuls Combinatiefuncties 2018 (over 2018)*. Rijswijk/Amersfoort: BMC Onderzoek.